

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
Географічного факультету
Протокол № 5 від 11.05.2017 р.

ДОДАТКОВА ПРОГРАМА

Вступного випробування

для зарахування за скороченою програмою підготовки за освітнім ступенем бакалавр за освітньою програмою – «Геодезія та землеустрій»
(193 – «Геодезія та землеустрій»)
на базі ОКР молодший спеціаліст.

Вступне випробування побудоване на основі типової програми нормативної дисципліни «Географія» для студентів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, які здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти.

Вступне випробування відбувається у вигляді іспиту, на який виноситься 2 теоретичні запитання та тестові завдання. Оцінювання результатів здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінка за вступне випробування в цілому визначається як сума балів, отриманих за відповіді на кожне з 2-х теоретичних (максимальна кількість балів, що може бути отримана за одне запитання, – 25) та 10 тестових запитань (максимальна кількість балів, що може бути отримана за одне запитання, – 5). Форма іспиту – письмова.

ГЕОГРАФІЯ, КАРТОГРАФІЯ ТА ТОПОГРАФІЯ

1. ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД ЗЕМНОЇ КУЛІ

1.2. Карти та плани

Класифікація і призначення топографічних карт та планів. Карта і план. Загально-географічні та тематичні карти. Плани і карти: топографічні, контурні, міські, сільськогосподарські, лісничі та інші. Державний масштабний ряд топографічних карт та планів. Що називають масштабом карти? Дайте визначення величини масштабу. Що називають точністю масштабу? Які задачі вирішуються за допомогою масштабу? Назвіть масштабний ряд вітчизняних топографічних карт. Топографічні карти яких масштабів відносяться до велико-, середньо- і дрібномасштабних? Назвіть форми вираження масштабів. Дайте визначення графічного масштабу. Перерахуйте способи визначення масштабу за топографічною картою.

Розграфлення та номенклатура. Міжнародне розграфлення та номенклатура аркушів карт масштабу 1: 1 000 000. Розграфлення, розміри і номенклатура аркушів карт і планів масштабів 1:500 000, 1: 200 000, 1:100 000, 1:50 000, 1: 25 000, 1:10 000, 1: 5 000, 1: 2 000. Прямокутне розграфлення, розміри аркушів і номенклатура планів 1: 5 000, 1: 2 000, 1: 1 000, 1: 500.

Координатна сітка. Географічна і прямокутна сітки, зарамкове оформлення. Схема розташування географічного, осьового і магнітного меридіанів. Визначення на карті географічних і прямокутних координат точок, азимутів і дирекційних кутів напрямків.

Умовні знаки. Загальні вимоги до зображення елементів місцевості на топографічних картах і планах. Функції умовних знаків. Які існують групи умовних знаків (наведіть приклади)? Які умовні знаки називають позамасштабними (наведіть приклади)? Дайте визначення заповнюючих умовних знаків (наведіть приклади). Які умовні знаки належать до

групи лінійних умовних знаків (наведіть приклади)? Назвіть види пояснюючих умовних знаків (наведіть приклади). Зображення на картах і планах різних масштабів населених пунктів, промислових, сільськогосподарських і соціально - культурних об'єктів, шляхів сполучення, ліній зв'язку, електромереж, підземних комунікацій, гідрографії, адміністративних кордонів і огорож, рослинності та ґрунтів. Яким умовним знаком на сучасних картах відображають рельєф? Якими способами відображався рельєф на дореволюційних картах? Для чого на картах використовують буквенні позначення? Якими умовними знаками зображають на картах населені пункти? Яка різниця між поняттями «висота» і «абсолютна висота»? Які об'єкти відносяться до пунктів геодезичної сітки?

Рельєф і його зображення. Основні форми рельєфу, його характерні лінії, точки, форми і стрімкість схилів. Горизонталі та їх властивості. Висота перерізу рельєфу, закладення горизонталей. Підписи горизонталей, напів горизонталі, бергштрихи. Зображення форм рельєфу, які не зображаються горизонталлями. Визначення висот точок, стрімкості і форми схилів.

1.3. Картографія. Картографія, її предмет і методи. Зв'язок картографії з іншими науками. Класифікація картографічних творів (*класифікація карт, атласів і глобусів*). Карта, її властивості, елементи карти (*властивості карти, елементи карти*). Математична основа карт (*складові математичної основи, картографічні проекції і методи їх створення, класифікація картографічних проекцій, властивості картографічних проекцій, види спотворень на географічних картах*). Мова карти. Умовні знаки карт. Способи картографічного зображення об'єктів і явищ на тематичних картах (*передача якісних і кількісних показників, порівняльна характеристика способів зображення*). Способи зображення рельєфу. Картографічний метод дослідження. Електронні карти та глобуси. Картографічні інтернет-джерела. Навігаційні карти (*карти автошляхів, схеми транспорту міст, електронні навігаційні карти*).

1.4. Географічна оболонка. Поняття про географічну оболонку. Загальні риси географічної оболонки. Поняття про природний комплекс.

2.ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ

2.1. Фізична географія України

Географічне положення. Предмет фізичної географії України. Географічне положення. Оцінка вигідності фізико-географічного положення України.

Рельєф, геологічна будова і корисні копалини. Основні риси рельєфу: низовини, височини, гори. Особливості геологічної будови території України. Геоморфологічна будова і основні форми рельєфу. Закономірності поширення, характеристика і господарська оцінка надр України.

Клімат і кліматичні ресурси. Основні кліматотворні чинники. Загальні риси клімату. Розподіл температур повітря і опадів на території України. Неприятливі погодні явища та їх наслідки. Енергетичні кліматичні ресурси. Прогноз погоди.

Внутрішні води. Загальні гідрографічні особливості території України. Поверхневі води, особливості їх формування й розподілу. Основні річки, річкові басейни. Озера і водосховища.

Підземні води. Болота, їх типи і поширення. Водний баланс і водні ресурси України, способи їх раціонального використання і охорони.

Ґрунтовий покрив, земельні ресурси. Умови ґрунтоутворення. Основні генетичні типи ґрунтів, закономірності їх поширення. Господарське використання ґрунтів. Охорона земельних ресурсів.

Рослинність і тваринний світ. Різноманітність видового складу, закономірності поширення рослинності. Рослинні компоненти лісів, степів, луків, боліт. Неприятливі фізико-географічні процеси і явища.

2.2. Економічна і соціальна географія України

Економіко- і політико- географічне положення України. Економіко-географічне положення і його господарська оцінка.

Населення і трудові ресурси. Територіальні відмінності і чинники розміщення і густоти населення. Природний рух населення. Погіршення демографічної ситуації та шляхи розв'язання цієї проблеми. Типи міських поселень. Функції міст і міські агломерації. Сільське розселення та його територіальні відмінності. Демографічні проблеми сільського населення України, шляхи їх вирішення. Трудові ресурси та їх розподіл за галузями господарства в регіонах.

Формування господарського комплексу України та його структура. Поняття про господарство і національний господарський комплекс. Основні риси галузевої структури господарства. Сучасні проблеми розвитку та територіальні організації.

Промисловість. Загальна характеристика і розміщення промисловості. Галузева структура, спеціалізація і основні міжгалузеві комплекси. Сучасні проблеми і перспективи розвитку та розміщення промисловості.

Паливно-енергетичний комплекс. Структура, місце і роль у господарському комплексі. Вугільна промисловість. Проблеми і перспективи дальшого розвитку. Основні райони нафто- і газо-видобутку.

Перспективи розвитку нафтової та газової промисловості. Електроенергетика, її структура, розвиток і розміщення основних типів електростанцій. Екологічні проблеми розвитку паливно-енергетичного комплексу.

Металургійний комплекс. Структура, місце і роль у господарстві. Сировинна база та її розміщення. Проблеми і перспективи розвитку металургійного комплексу.

Хімічний комплекс. Значення, місце і роль комплексу. Сировинна база. Географія окремих галузей хімічної промисловості. Проблеми і перспективи розвитку.

Лісопромисловий комплекс. Структура і значення. Лісове господарство (лісозаготівельна промисловість). Деревообробна промисловість. Целюлозно-паперова промисловість. Проблеми і перспективи розвитку лісопромислового комплексу.

Будівельний комплекс. Структура і значення. Чинники розвитку і розміщення.

Рациональне використання природних умов і природних ресурсів та їх охорона. Вплив господарської діяльності на природні умови і природні ресурси. Рациональне використання та охорона природних умов і природних ресурсів. Мінерально-сировинні ресурси. Кліматичні ресурси. Проблеми охорони природних систем Чорного та Азовського морів і водних ресурсів. Земельні ресурси та їх використання.

3. ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ СВІТУ

Сучасна політична карта світу. Етапи формування політичної карти світу. Типологія країн. Показники, що визначають рівень економічного розвитку країн. Форми правління й адміністративно-територіального устрою країн. Сучасна політична карта. Європа. Азія. Африка. Америка.

Географія світових природних ресурсів. Світові природні ресурси.

Географія світових природних ресурсів.

Географія промисловості світу. Структура промисловості. Географія вугільної промисловості. Географія нафтової промисловості. Географія газової промисловості. Електроенергетика світу. Чорна металургія та основні райони її розвитку і розміщення. Кольорова металургія та основні райони її розвитку і розміщення. Машинобудування, його структура та географія основних галузей.

Глобальні проблеми людства. Виникнення глобальних проблем людства. Найважливіші проблеми сучасності. Демографічна проблема. Екологічна проблема. Енергетична проблема. Продовольча проблема. Проблема війни і миру. Проблема освоєння ресурсів океану та способи їх вирішення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Божок А.П., Барановський В.Д., Білоус В.В. та інші. Топографія з основами геодезії / К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010.- 304 с.
- Божок А.П., Молочко А.М., Остроух В.І. Картографія: підручник / К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. – 300
- Божок А.П., Молочко А.М., Остроух В.І. Картознавство / К.: Видавничо- поліграфічний центр «Київський університет», 2014. – 332 с.
- Географія України: Навч. Посіб./За ред. Проф. В.Б.Некоса. – Харків, 1993
- Геодезія / [за заг. ред. проф. С. Г. Могильного і проф. С. П. Войтенка]. – Донецьк, 2003. – 458 с.
- Голиков А.М., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Вступ до економічної і соціальної географії: Підручник. – К.:Либідь, 1996
- Загальногеографічні карти / Дудун Т. В.- К.: Інститут металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України. – 2013. – 202 с.
- Заставний Ф.Д. Географія України: У 2 кн.-Л.: Світ, 1994
- Масляк П.О., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу.-К.: Лібра, 1996
- Олійник Я.Б., Шищенко П.Г., Степаненко А.В., Масляк П.О. Географія для старшокласників та абітурієнтів. К., Знання, 2006
- Паламарчук М.М. Географія України: Підруч. для 9 кл. серед. шк. – 3-тє вид., пероб. і доп. – К.: Освіта, 1992
- Пестушко В.Ю., Сасихов В.О., Уварова Г.Є. Географія світу: Підруч. для 8 кл. серед.шк. – К.: Проза, 1996
- Самойленко В.М. Навчання географії: Понятійно-термінологічний словник (з грифом МОН України) / В.М. Самойленко, Я.Б. Олійник, Л.П. Вішнікіна, І.О.Діброва. – К.: Кіка-Центр, 2014. 352с.
- Соціально-економічна географія України: Навч. посіб. /За ред. Проф. О.І.Шаблія. – Л.:Світ, 1994
- Шищенко П.Г., Мунич Н.В. Фізична географія України. К., Зодіак-Еко, 2005
- Шищенко П.Г., Олійник Я.Б., Степаненко А.В., Масляк П.О. Географія для старшокласників та абітурієнтів. – К.: Знання, 2004

Зразок білету вступного випробування

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ Бугров В. А.

« ____ » _____ 2017

**Географічний факультет
Вступне випробування для зарахування
за скороченою програмою підготовки за ОС «бакалавр»**

Освітня програма: «Геодезія та землеустрій»

Навчальна дисципліна: «Географія»

БІЛЕТ № 20

1. Основні річки, річкові басейни України.
2. Продовольча проблема світу.

Тест

1	Кут між площинами початкового (нульового) меридіана і меридіана заданої точки називається	румбом	
		азимутом географічним	
		географічною довготою	
		географічною широтою	
2	Основний спосіб зображення рельєфу на топографічних картах	спосіб ареалів	
		спосіб висотних відміток	
		спосіб горизонталей	
		гіпсометричний спосіб	
3	Як називають показники напрямків схилів?	бергштрих	
		горизонталь	
		тальвег	
		обрив	
4	Позначки висот горизонталей розміщуються так, щоб верх цифр був	паралельно північній і південній рамці	
		спрямований у бік пониження схилу	
		спрямований у бік підвищення схилу	
5	Віддаль на карті між сусідніми горизонталями за заданим напрямком має назву	закладення	
		ухил місцевості	
		перевищення	
6	Лінія, яка розділяє стік атмосферних опадів по схилах, що направлені в різні боки називається	відносна висота	
		тальвег	
		бровка	
		вододіл	
7	Земна вісь – це уявна пряма лінія, що проходить через центр Землі та ...	горизонталь	
		лінію екватора	
		магнітні полюси	
		географічні полюси	
8	Масштаб 1 : 500 показує, що зображення	точку з координатами 0°ш. і 0° д.	
		500 раз	

	лінії місцевості зменшено на плані в ...	5 000 раз	
		1 000 раз	
		50 000 раз	
9	Визначте масштаб карти чи плану, коли його величина 1 км.	1:200 000	
		1:100 000	
		1:50 000	
10	Назвіть масштаб топографічної карти за відомим перерізом рівнинного рельєфу: 5 м.	1:25 000	
		1:10 000	

Голова атестаційної комісії

Олійник Я.Б.